

Ζ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η ψηφιακή έκθεση της ιστορίας των Αρχαίων Ολυμπικών Αγώνων, υλοποιήθηκε από τον Οργανισμό Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού και την Εφορεία μας στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Τα εγκαίνια της τελέστηκαν τον Νοέμβριο του 2008 από τον τότε Υπουργό Πολιτισμού κ. Μιχάλη Λιάπη. Έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί στο Παλαιό Μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας με στόχο τη **διάχυση γνώσης και πληροφοριών σχετικών με τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αρχαιότητας**, μέσω του ποικίλου ψηφιακού περιεχομένου που έχει αποκλειστικά παραχθεί και παρέχεται στους επισκέπτες από **δεκατέσσερα διαφορετικά υποσυστήματα**. Συνοπτικά, τα υποσυστήματα αυτά κατανέμονται σε πέντε βασικές κατηγορίες: (α) εισαγωγικές παρουσιάσεις στο χώρο της ψηφιακής έκθεσης, (β) διαδραστικές εφαρμογές, όπως το θέατρο εικονικής περιήγησης, οι ψηφιακές τράπεζες, οι σταθμοί πληροφόρησης και το χρονολόγιο, (γ) εφαρμογές περιήγησης στο Μουσείο, (δ) εφαρμογές για κοινό με εξειδικευμένα ενδιαφέροντα και δεξιότητες και (ε) παρουσιάσεις εκπαιδευτικού σκοπού. Οι επισκέπτες που χρησιμοποίησαν τα συστήματα της ψηφιακής έκθεσης εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη μοναδική εμπειρία που αποκτήθηκε με την χρήση των υπηρεσιών. Ειδικότερα οι εκπαιδευτικοί χαρακτήρισαν την έκθεση ως άριστο εκπαιδευτικό «εργαλείο». Γ.ΧΑΤΖΗ

Υπουργείο Πολιτισμού
Ζ' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασσικών Αρχαιοτήτων, ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ, Τ.Κ. 27065 Τηλ. & φαξ 2624022529
Hellenic Ministry of Culture
7th Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities, Ancient Olympia, 27065 Tel. & fax: +302624022529

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ : ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΛΕΙΑΣ
 Επιμέλεια κειμένων: Γεωργία Εμμ. Χατζή
 Σχεδιασμός φυλλαδίου: Κων/νος Β. Αντωνόπουλος

ΕΡΓΟΝ 2008

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
 ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ
 ΜΟΥΣΕΙΑ
 ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΡΓΟ
 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

www.culture.gr
zepka@culture.gr

Μετά τον καταστροφικό για την Ηλεία σεισμό της 8ης Ιουνίου του 2008, υλοποιήθηκαν άμεσα εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ήλιδας, το οποίο άνοιξε και πάλι τις πύλες του για να υποδεχθεί το κοινό στις 25 Ιουλίου 2008.

Τον Δεκέμβριο του 2008 κυκλοφόρησε **το ημερολόγιο της Εφορείας** για το 2009 αφιερωμένο στο Μουσείο με τίτλο 'Ματιές στην Αρχαία Ήλιδα'
 Γ. ΧΑΤΖΗ—ΟΛ. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Από το 2006 η Ζ' ΕΠΚΑ προσελκύει **το μαθητικό κοινό** του Νομού Ηλείας και άλλων περιοχών της χώρας στον Αρχαιολογικό χώρο και τα Μουσεία της Ολυμπίας και της Ήλιδας, υλοποιώντας εκπαιδευτικές περιηγήσεις και προγράμματα, (δείτε αναλυτική παρουσίαση τους : http://www.yppo.gr/1/g1541.jsp?obj_id=50). Τον Φεβρουάριο & τον Νοέμβριο του 2008 πραγματοποιήθηκαν **ημερίδες-σεμινάρια** στους χώρους και στις εγκαταστάσεις της Εφορείας για εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα σεμινάρια αυτά, που στοχεύουν στην προβολή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία σχεδιάζονται και υλοποιούνται από το ΥΠ.ΠΟ. και τη Ζ' ΕΠΚΑ, αποτελούν ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη και διατήρηση του απαραίτητου διαλόγου μεταξύ, αρχαιολόγων/ μουσειολόγων και των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.

ΚΩΝ. Β. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Το 2008, **χρονιά των Ολυμπιακών Αγώνων στο Πεκίνο**, η Ολυμπία βρέθηκε για μια ακόμη φορά στο επίκεντρο του παγκοσμίου ενδιαφέροντος. Στις **24 Μαρτίου 2008** έλαβε χώρα η **αφή της Ολυμπιακής φλόγας**, ως είθισται, στο βωμό της Ήρας, εντός της Άλτεις.

Στις **18 Μαΐου**, Διεθνή Ημέρα των Μουσείων, η Ζ' ΕΠΚΑ υποδέχθηκε το κοινό σε μια πρώτη επαφή και γνωριμία με την πρωτοποριακή ψηφιακή έκθεση του Μουσείου της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας (Παλαιό Μουσείο ή Σύγγρειο). Τον ίδιο μήνα, η Εφορεία έλαβε μέρος στην Πανελλήνια Εκστρατεία του ΥΠ.ΠΟ. **Περιβάλλον & Πολιτισμός - Το δέντρο της ζωής στις 4 εποχές**.

Στις **16 Αυγούστου**, το κοινό χάρηκε την **πανσέληνη νύχτα** στο αίθριο του Αρχ/κού Μουσείου με τραγούδια ελληνικού και ξένου ρεπερτορίου για το φεγγάρι και όχι μόνον.

Τον **Σεπτέμβριο** η Εφορεία συμμετείχε στον εορτασμό των Ευρωπαϊκών Ημερών Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με ειδικό θέμα για δεύτερη χρονιά, τις **'Οικίες Ιστορίες - Μία ημέρα σ' ένα σπιτι της Ολυμπίας το 2000 π.Χ.'**

Το **Νοέμβριο του 2008** φιλοξένησε στο συνεδριακό κέντρο ΣΠΑΠ Ολυμπίας, το Διεθνές Συνέδριο/ Εργαστήριο του ΥΠ.ΠΟ. και της UNESCO, με θέμα **Διαχείριση του Κινδύνου Καταστροφών στα Μνημεία της Παγκόσμιας Κληρονομιάς**.

Την **1η Δεκεμβρίου του 2008**, σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο του Κοινοφελούς Ιδρύματος Ιωάννη Σ. Λάτση, «Παλλάς Αθηνά», παρουσιάστηκε από τον Υπουργό Πολιτισμού, εκπρόσωπο του Ομίλου Λάτση & της Eurobank, από τον Εκδοτικό Οίκο ΟΛΚΟΣ και την συγγραφέα, η πολυτελής έκδοση του Ιδρύματος **«Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας»** που συνέγραψε η Προϊσταμένη της Ζ' ΕΠΚΑ, κ. Γεωργία Εμμ. Χατζή.

ΠΛΑΤΙΑΝΑ

Στην Ανατολική κλιτύ της Ακρόπολης της Πλατιάνας, ερευνήθηκε ταφικό σύνολο. Λίθινος περίβολος περιέχει τέσσερις κιβωπιόσχημους τάφους του 4ου-3ου αι. π.Χ. με πλούσια ευρήματα.

ΠΑΝ. ΜΟΥΤΖΟΥΡΙΔΗΣ (υπεύθυνος ανασκαφής)

ΜΑΚΙΣΤΟΣ

Στη θέση Πετροπηγάδα του Δημοτικού Διαμερίσματος Μακίστου, αποκαλύφθηκε ταφικό μνημείο. Πρόκειται για λιθόκτιστο, κιβωπιόσχημο τάφο που περιελάμβανε έναν νεκρό, συνοδευόμενο από δύο αγγεία του 4ου-3ου αι. π.Χ.

ΠΑΝ. ΜΟΥΤΖΟΥΡΙΔΗΣ (υπεύθυνος ανασκαφής)

ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ

Στη θέση 'Κατσιβερη', εντός ιδιοκτησίας οικογενείας Σούλη – Κιούνις, και σε μικρή απόσταση από το όριο του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου Βαρθολομίου, ανασκάφη τμήμα μεγάλου κυκλικού προϊστορικού κτιρίου, με ευθύγραμμη προέκταση-δρόμο, κατασκευασμένο από μεγάλους ακατέργαστους λίθους της περιοχής. Η επίχωση, εκτός από πληθώρα λίθινων εργαλείων και αποκρουσμάτων πυριτόλιθου, απέδωσε λίγα όστρακα που τοποθετούν το μνημείο στον 17ο - 16ο αι. π.Χ.

ΧΡ. ΜΑΤΖΑΝΑΣ (υπεύθυνος ανασκαφής)

ΣΑΒΑΛΙΑ

Συνεχίσθηκε και ολοκληρώθηκε η ανασκαφική έρευνα εντός ιδιοκτησίας Χρ. Κάσαρη στο πλαίσιο ανέγερσης ξενοδοχειακής μονάδας. Ανασκάφησαν συνολικά τρεις συστάδες τάφων οι οποίες βρίσκονταν κάτω από ισάριθμους τύμβους. Μια από αυτές ανήκε στην πρώιμη κλασική εποχή (π. 500-450 π.Χ.). Απέδωσε λίθινη σαρκοφάγο και κεραμοσκεπείς τάφους με πλούσια κεραμικά ευρήματα κυρίως, ενώ εντοπίστηκαν υπολείμματα τροφής που τεκμηριώνουν την τέλεση νεκροδείπνων. Οι άλλες δύο συστάδες χρονολογούνται στους ύστερους ρωμαϊκούς χρόνους (4^{ος} αι. μ.Χ.). Κάθε μια περιελάμβανε από έναν κιβωπιόσχημο τάφο που περιείχε αρκετά αγγεία ως κτερίσματα. Οι συστάδες πλαισιώνονταν

από κεραμοσκεπείς τάφους κτερισμένους με ένα ή δύο αγγεία, συχνά τοποθετημένα εκτός του τάφου.

ΧΡ. ΜΑΤΖΑΝΑΣ (υπεύθυνος ανασκαφής)

ΚΑΤΑΚΟΛΟ

Στον Άγιο Ανδρέα Κατακόλου, στο πλαίσιο ανέγερσης εξοχικής οικίας εντός ιδιοκτησίας Αν. Παυλιδη, στο όριο της ζώνης Α απολύτου προστασίας και στη δυτική πλευρά του λόφου με θέα προς τον υπήνεμο όρμο-λιμάνι της αρχαιότητας και την νησίδα Τηγάνη, ανασκάφη τμήμα σημαντικό οικισμού των πρώιμων ιστορικών, ως επί το πλείστον, χρόνων (12ος-6ος αι. π.Χ.). Εντοπίστηκαν ισοπεδωμένοι και κατάλληλα διαμορφωμένοι βράχος με βαθρο σπηλαιώδες όρυγμα, (προφανώς ταφή), τάφος απορροής υδάτων, αποθηκευτικός πίθος, κυκλική ή αψιδωτή κατασκευή από αργούς λίθους, που περιείχε πιθάρια. Επίσης φρεατόσχημοι αποθέτες, που έφταναν σε βάθος 5,50 μ. και περιείχαν πληθώρα χαρακτηριστικών θραυσμάτων αγγείων, εκ των οποίων ορισμένα συγκολλώνται, καθώς και λακκοειδείς αποθέτες με οικοδομικό και κεραμικό υλικό.

ΧΡ. ΜΑΤΖΑΝΑΣ (υπεύθυνος ανασκαφής)

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

Στη θέση «Τριανταφυλλιά» του Δημοτικού Διαμερίσματος Κορυφής, στα διοικητικά όρια Δήμου Ιαρθάνου & Αμαλιάδας πλησίον έκτασης όπου χωροθετείται η εγκατάσταση ΧΥΤΥ του Νομού Ηλείας, ήλθε στο φως θολωτός τάφος, κτισμένος με εγχώριους πλακοειδείς λίθους κατά το εκφορικό σύστημα.

μα. Στο δάπεδο του θαλάμου αποκαλύφθηκαν λάκκοι ταφών και ανακομιδών. Επί του δαπέδου του στομίου ανευρέθη σκελετός κυνός με προσανατολισμό Β-Ν. Σε μικρή απόσταση από τον πρώτο, ερευνήθηκαν δύο ακόμη κατεστραμμένοι θολωτοί τάφοι.

Η κεραμική που προέρχεται από τα ταφικά μνημεία χρονολογείται στον 15^ο -14^ο αι. π. Χ. Αξίζει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά έρχονται στο φως μυκηναϊκοί θολωτοί τάφοι στο βορείως του Αλφειού τμήμα της Ηλείας.

ΟΛ. ΒΙΚΑΤΟΥ—ΧΡ. ΛΙΑΓΚΟΥΡΑΣ (υπεύθυνοι ανασκαφής)

ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΓΑΛΕΙΑ

Το καλοκαίρι του 2008 πραγματοποιήθηκαν εργασίες καθαρισμού, διαμόρφωσης & ανάδειξης του περιβάλλοντος χώρου στην αρχαία κρήνη της Φιγαλείας με την μνημειακή όψη, η οποία είχε ερευνηθεί από τον Αν. Ορλάνδο το 1927. Ανευρέθησαν και περισυνελέγησαν αρχιτεκτονικά μέλη που πιθανόν ανήκουν στην Κρήνη, αλλά και μέλη του τείχους της αρχαίας πόλης. Ο εξωραϊσμός ολοκληρώθηκε βάσει εγκεκριμένης μελέτης, η οποία ανέδειξε το σημαντικότερο μνημείο και το ενέταξε αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον. Ο καθαρισμός του εσωτερικού της αρχαίας Κρήνης, απέδωσε νέα αρχιτεκτονικά μέλη τα οποία ανήκουν, βάσει των τυπολογικών τους χαρακτηριστικών, στο μνημείο. Με τις εργασίες αυτές, το κρηναίο οικοδόμημα και το περιβάλλον του, κατέστη ευχάριστος τόπος ανάπαυσης και σημείο εξαιρετικού ενδιαφέροντος για τον επισκέπτη.

Γ.ΧΑΤΖΗ—ΣΩΤ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ (υπεύθυνοι έργου)

ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ

Τον Νοέμβριο του 2008, απομακρύνθηκε μεγάλο μέρος του διάσπαρτου αρχιτεκτονικού υλικού από τον εξωτερικό χώρο και τον σηκό του ναϊκού οικοδομήματος στη θέση 'Διάσελλο' Περιβολίων, με την προοπτική αναστήλωσης του μνημείου βάσει μελέτης που θα εκπονηθεί. Τις εργασίες κατηύθυνε ο πολιτικός μηχανικός κ. Κων. Ζάμπας με συνεργείο μαρμαροτεχνιτών της Ζ' ΕΠΚΑ υπό την συνεχή επίβλεψη αρχαιολόγων και την εποπτεία της Προϊσταμένης κ. Γ. Χατζή. Κατά τις εργασίες αποκαλύφθηκε βάθρο θεότητας, καθώς και η τράπεζα προσφορών, που απολήγει σε πόδια λέοντος. Το εύρημα, αφού φωτογραφήθηκε καλύφθηκε με γεωύφασμα και εν συνεχεία κατεχώση με αδρανές υλικό και με χώμα της ανασκαφής για λόγους ασφαλείας. Η συνέχιση της ανασκαφικής έρευνας κατά την προσεχή περίοδο, ελπίζεται ότι θα αποδώσει τα αναμενόμενα στοιχεία ταυτότητας του μνημείου.

Γ.ΧΑΤΖΗ—ΣΩΤ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ (υπεύθυνοι ανασκαφής)

ΟΛΥΜΠΙΑ - ΙΕΡΟ ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΧΑΜΥΝΗΣ

Το καλοκαίρι του 2008 συνεχίστηκε η σωστική ανασκαφή δυτικά του αρχαίου κτηρίου από παρόλιθο που είχε αποκαλυφθεί το 2007 πλησίον των εγκαταστάσεων της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας. Από την έρευνα προέκυψαν πολλά κινητά ευρήματα. Ξεχωρίζουν οι πήλινες προτομές με όπες ανάρτησης, τμήματα γυναικείων ειδωλίων, χοιρίδια και ειδώλια δικέφαλων κερβέρων, τα οποία επιβεβαιώνουν και τονίζουν τη χθόνια υπόσταση της λατρείας της Δήμητρας Χαμύνης στην Ολυμπία.

ΧΡ. ΛΙΑΓΚΟΥΡΑΣ (υπεύθυνος ανασκαφής)

ΜΑΓΕΙΡΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Στη θέση «Κιούπια» του Δημοτικού Διαμερίσματος Μάγειρα περιοχής Ολυμπίας, ερευνήθηκε ένας ακόμη μυκηναϊκός θαλαμωτός τάφος με εντυπωσιακή μνημειακή είσοδο. Οι πέντε ταφές που περιείχε συνοδεύονταν από πλούσια κτερίσματα (αγγεία και κοσμήματα).

ΟΛ. ΒΙΚΑΤΟΥ (υπεύθυνη ανασκαφής)

Αποκατάσταση του αρχαιολογικού και ευρύτερου τοπίου της Ολυμπίας μετά τις πυρκαγιές του 2007.

Σε έκταση 500 στρεμμάτων, στον Κρόνιο λόφο, στην Ολυμπιακή Ακαδημία και στους λόφους γύρω από το Μουσείο φυτεύθηκαν περίπου 36000 φυτά και δένδρα 30 ειδών, που είναι κατά το δυνατόν πυράντοχα και συνάδουν με την αισθητική του χώρου, την ιστορικότητα αλλά και τη χλωρίδα της ευρύτερης περιοχής. Άνθρωποι και φύση αγωνίσθηκαν με αγάπη και σεβασμό για την αναγέννηση της Ολυμπιακής Γης και με μία σαφώς βελτιωμένη εικόνα του τοπίου υποδέχθηκαν την Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας την 24η Μαρτίου του 2008 για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου.

ΟΛΥΜΠΙΑ ΒΙΚΑΤΟΥ (υπεύθυνη έργου)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΡΓΟ

Τον Ιούλιο του 2008, η Εφορεία μας σε συνεργασία με την Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων του ΥΠ.ΠΟ. ξεκίνησε την υλοποίηση του εθνικής σημασίας έργου της ψηφιοποίησης των κινητών μνημείων της χώρας, με το κωδικό όνομα **ΠΟΛΕΜΩΝ**, στο πλαίσιο του Μέτρου 1.3 ' Τεκμηρίωση, αξιοποίηση και ανάδειξη του Ελληνικού Πολιτισμού' του Γ' ΚΠΣ. Σε διάστημα πέντε μηνών ψηφιοποιήθηκαν με συστηματικό τρόπο και σύμφωνα με διεθνή πρότυπα όλα τα εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ολυμπίας (1252 αντικείμενα), καθώς και τα 233 εκθέματα

του Μουσείου της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας που προέρχονται από το Ιερό της Ολυμπίας. Τα αποτελέσματα της δράσης αυτής από πλευράς της Ζ' ΕΠΚΑ, παρουσιάστηκαν σε ημερίδα που οργανώθηκε στην Αθήνα με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.

ΚΩΝ. Β. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ (υπεύθυνος έργου)

